

HRVATSKI SABOR

1410

Na temelju članka 81. Ustava Republike Hrvatske i članka 159. i 162. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Hrvatski sabor na sjednici 19. lipnja 2015. donio je

JEDINSTVENA METODOLOŠKO-NOMOTEHNIČKA PRAVILA ZA IZRADU AKATA KOJE DONOSI HRVATSKI SABOR

DIO PRVI UVODNE ODREDBE

Predmet uređenja i obuhvat primjene u odnosu prema subjektima

Članak 1.

(1) Ovim Jedinstvenim metodološko-nomotehničkim pravilima za izradu akata koje donosi Hrvatski sabor (u daljnjem tekstu: Pravila) uređuju se pravno-metodološka načela i jedinstvena tehnika koja se primjenjuje pri izradi akata koje donosi Hrvatski sabor, a u prvom redu zakona i drugih propisa, (u daljnjem tekstu: propisa) njihova struktura i sistematika, te stil i način pisanja.

(2) Pravila primjenjuju nositelji normativnih poslova i ovlašteni predlagatelji propisa.

(3) Pravila se daju u obliku koji je najprimjereniji za pisanje zakona i na odgovarajući način se primjenjuju na sve druge propise.

Primjena u odnosu prema objektima

Članak 2.

(1) U smislu ovih Pravila pod propisom smatraju se:

- a) Ustav
- b) ustavni zakon
- c) zakonik
- d) zakon
- e) poslovnik
- f) uredba
- g) pravilnik
- h) naputak
- i) preporuka

j) naredba

k) odluka i

l) drugi opći akti.

(2) Ova Pravila mogu se primjenjivati na strategije, planove, programe, rezolucije i deklaracije.

(3) Ova Pravila mogu se primjenjivati i u postupku izrade propisa nadležnih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

DIO DRUGI JEDINSTVENA TEHNIKA IZRADE PROPISA

POGLAVLJE I. SADRŽAJ PROPISA

Struktura propisa

Članak 3.

(1) Propis ima sljedeću strukturu:

a) uvodni dio

b) glavni dio i

c) završni dio.

(2) Ako pravna narav, odnosno sadržaj to zahtijeva, propis može imati priloge i dodatke (anekse) koji čine njegov sastavni dio, te se donose, mijenjaju, dopunjuju i objavljuju po istom postupku i na način kao i sam propis.

ODJELJAK A SADRŽAJ UVODNOG DIJELA PROPISA

Uvodne odredbe

Članak 4.

(1) Uvodni dio propisa sadržava:

a) preambulu

b) naziv propisa i

c) obuhvat sadržaja.

(2) Uvodni dio propisa osim navedenoga u stavku 1. ovoga članka može sadržavati i pojedine pojmove kojima se daje određena definicija koje oni imaju samo u smislu toga propisa.

Preambula

Članak 5.

(1) Preambula je dio propisa koji se nalazi na početku propisa, a sadržava naznaku pravne osnove za donošenje propisa, odnosno odredbe višeg propisa iz kojih proizlazi ovlaštenje za njegovo donošenje.

(2) Osim podataka iz stavka 1. ovoga članka, preambula obvezno sadržava naziv tijela, odnosno ovlaštene osobe koja donosi propis, s navođenjem sjednice i datuma donošenja.

(3) Kada je tijelo, odnosno ovlaštena osoba za donošenje propisa dužna prethodno dobiti mišljenje ili suglasnost nekoga drugog tijela, preambula nužno sadržava i naziv tijela koje je dalo mišljenje, odnosno suglasnost za donošenje toga propisa, pri čemu nije dopustivo utvrđivati da dva tijela zajedno donose jedan propis.

(4) U preambuli se ne koriste kratice ni skraćeni nazivi tijela, osoba ili propisa.

(5) Odredbe ovoga članka ne odnose se u cijelosti na Ustav i ustavne zakone te zakone.

Naziv propisa

Članak 6.

(1) Naziv je dio propisa koji se stavlja iza preambule i treba biti kratak te sažeto izražavati vrstu propisa i predmet uređenja kojim se identificira sadržaj njegova uređivanja.

(2) Naziv propisa piše se bez kratica i bez znakova interpunkcije.

(3) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, kada sadržaj obuhvaća više područja, u naziv propisa unosi se sažeti naziv onog sadržaja koji je za taj propis najznačajniji.

Predmet propisa

Članak 7.

(1) Predmet propisa izražava se sažeto i kratko u članku 1. uvodnih odredaba.

(2) Nije prihvatljivo i nepotrebno je u sadržaju članka 1. propisa taksativno nabrajati svaki dio propisa, odnosno sva pojedina pitanja koja se uređuju propisom, nego je nužno izraziti bit i uputiti na osnovni predmet odnosno sadržaj propisa.

(3) Odredbe stavka 1. i 2. ovoga članka odnose se na cjelovit propis, a o članku 1. propisa o njegovim izmjenama i dopunama, odnosno izmjenama ili dopunama pravilo je utvrđeno u posebnom poglavlju ovih Pravila.

Usklađivanje propisa s pravnim poretkom Europske unije

Članak 8.

Kada se određuje da se neka direktiva, odnosno drugi obvezujući pravni akt Europske unije nekim propisom preuzima u hrvatsko zakonodavstvo, to se navodi u članku 2. propisa uz obvezu da se točno navede koje se direktive, odnosno akti prenose, odnosno koji njihovi dijelovi.

Odnos propisa prema drugim propisima

Članak 9.

(1) Odnos propisa prema drugim propisima u okviru jedinstvenog pravnog sustava u uvodnim odredbama utvrđuje se u slučaju:

a) podredne primjene drugog propisa

b) odgovarajuće primjene drugog propisa

c) specifične materije na koju se primjenjuje drugi propis ili

d) izuzimanja određenih pitanja od primjene ovoga ili drugoga propisa.

(2) U slučajevima iz odredbi stavka 1. točaka c) i d) ovoga članka za pojedine slučajeve može se primjena drugog propisa utvrditi u glavnom (središnjem) dijelu propisa.

Skraćivanje naziva i pojmovnih sklopova

Članak 10.

- (1) Skraćivanje naziva ili pojmovnih sklopova može se koristiti radi jedinstvenog i sažetog izražavanja, te kada se isti naziv ili pojmovni sklop u tekstu propisa ponavlja više puta.
- (2) Skraćivanje se obavlja na mjestu na kojemu se prvi put navodi naziv ili pojmovni sklop koji se namjerava skratiti.
- (3) Dva ili više skraćivanja u jednoj odredbi treba izbjegavati.
- (4) Skraćivanje utvrđeno u jednom propisu ne može se koristiti u drugom, višem ili nižem propisu.

Ciljevi i načela propisa

Članak 11.

- (1) U uvodnom dijelu propisa mogu se utvrditi ciljevi, svrha i načela kojima se izražavaju osnovne vrednote i pravila u određenom području društvenih odnosa koji se propisom uređuju, a od važnosti su za cjelinu propisa i osnova za interpretaciju.
- (2) Ako uvodni dio propisa sadržava određenja iz stavka 1. ovoga članka i članka 8. ovih Pravila, tada se uvodni dio treba nazvati osnovnim odredbama.
- (3) U zakonodavstvu Republike Hrvatske iznimno se utvrđuju ciljevi i načela određenog propisa.

Objašnjenje (definiranje) pojmova

Članak 12.

- (1) Objašnjenje (definiranje) pojmova potrebno je ako postoje dvojbe o značenju, ako su stručni ili dvosmisleni, odnosno ako se koriste u užem ili širem smislu od uobičajenog.
- (2) Pojam (izraz) koji je objašnjen (definiran), mora se koristiti kroz cijeli tekst propisa, a ako je pojam već definiran u drugom propisu s istim značenjem, definiciju treba preuzeti ili se pozvati na taj propis.
- (3) Svi pojmovi koji se objašnjavaju (definiraju) navode se u jednom članku na kraju uvodnih, odnosno osnovnih odredaba, a svaki pojam označava se posebnom točkom sa zagradom i piše se malim početnim slovom, osim u slučaju kada se radi o osobnoj imenici.
- (4) Iznimno od pravila iz ovoga članka, nije potrebno objašnjavati institute, nazivlja i pojmove koji predstavljaju pravne standarde, primjerice: vlasnik, tužba, sud i sl., jer se podrazumijevaju u značenju u kojem su dani u pravnom sustavu, odnosno u općim propisima koji se odnose na određeno pravno područje.

Pisanje rodni pojmova

Članak 13.

- (1) Propisi se moraju pisati rodno osjetljivim jezikom, tako da se koristi rodno neutralni oblik primjerice: podnositelj tužbe, umjesto da se navodi podnositelj muškarac ili žena, podnositelj/ica, odnosno podnositelj ili podnositeljica.
- (2) Radi jasnoće, manjeg opterećenja i izbjegavanja nepotrebne duljine teksta propisa, posebnom odredbom u članku kojim se daju objašnjenja, odnosno definicije pojmova ili u posebnom članku iza toga dat će se određenje korištenja pojmova s rodnom značenjem.
- (3) Odredba kojom se uređuje sadržaj iz stavka 2. ovoga članka može glasiti: »Izrazi koji se koriste u ovome propisu, a imaju rodno značenje odnose se jednako na muški i ženski rod.«.

Glavni dio propisa

Članak 14.

- (1) Glavni dio propisa sadržava odredbe kojima se reguliraju odnosi koji su predmet uređivanja.
- (2) Odredbama ovoga dijela propisa uređuje se najveći dio materije koja se raspoređuje u odgovarajuću cjelinu prema predmetu reguliranja, odnosno prema naravi propisa i prirodi pitanja.
- (3) Raspoređivanje iz stavka 2. ovoga članka u pravilu se obavlja redoslijedom na:
 - materijalno-pravne odredbe (prava i obveze, zabrane, nadležnosti odnosno ovlaštenja, međusobni odnosi među subjektima prava i subjektima obveza)
 - postupovne odredbe (način i postupak ostvarivanja prava i izvršavanja obveza)
 - organizacijske odredbe (osnivanja odgovarajućih tijela i njihove nadležnosti odnosno ovlasti)
 - odredbe o nadzoru (zakonitosti, upravnom nadzoru, inspekcijskom nadzoru i specifična inspekcijska ovlaštenja koja nisu uređena zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor) i
 - druge odredbe od značaja i u ovisnosti o naravi odnosa koji se uređuju.

Sadržaj glavnog dijela propisa

Članak 15.

Glavni dio propisa prema određenju iz članka 14. stavka 3. ovih Pravila može sadržavati:

1. prava i obveze
2. ovlaštenja i nadležnosti i
3. kaznene, odnosno prekršajne odredbe.

Prava i obveze

Članak 16.

- (1) Subjekti, glavni odnosi i njihov međusobni odnos navode se na početku glavnog dijela.
- (2) Odredbe moraju biti jasne i nedvosmislene, a moraju se nalaziti ispred odredaba postupovne naravi.

Ovlaštenja i nadležnosti

Članak 17.

- (1) Uređivanje ovlaštenja i nadležnosti za donošenje propisa niže pravne snage, u pravilu podzakonskog akta, podrazumijeva određivanje užeg sadržaja pitanja koja tim podzakonskim aktom treba propisati, a može biti:
 - a) tehničke naravi, primjerice: normativi i standardi, i sl.
 - b) organizacijske naravi, primjerice: sadržaj obrazaca, sadržaj određenog akta i sl. i
 - c) postupovne naravi, primjerice: postupak i načini vođenja evidencije, upisnika i sl.
- (2) Ovlaštenje za donošenje propisa niže pravne snage, podzakonskog akta u pravilu se utvrđuje kao zaseban, zadnji stavak u članku.
- (3) Ako je u više članaka jednog poglavlja ili odjeljka potrebno utvrditi ovlaštenja, ona se mogu urediti utvrđivanjem posebnog članka s točnim pozivanjem na članke u kojima je uređen odnosni sadržaj.